

22112259

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

FINNISH B – STANDARD LEVEL – PAPER 1
FINNOIS B – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
FINÉS B – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Friday 13 May 2011 (afternoon)
Vendredi 13 mai 2011 (après-midi)
Viernes 13 de mayo de 2011 (tarde)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'Épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKSTIA

Oman rahan elokuva pääsee teatterilevitykseen

Valkokankailla esitettävät kotimaiset elokuvat tuotetaan Suomen elokuvasäätiön tuella. **Miika Ullakko** kumppaneineen teki elokuvansa *Mitä meistä tuli* kokonaan omillaan.

”Yhtenä iltana kahdeksanvuotiaana minulla oli tylsää. Äiti ehdotti, että teepä isän uudella kameralla oma elokuva”, Ullakko muistelee. 22-vuotias Ullakko on tehnyt elokuvia siitä lähtien. Hän myös käsikirjoitti uutuuden ja näyttelee sen miespääosan. Mitä meistä tuli kertoo nuorista, jotka lähtevät ala-asteen luokkakoukseen. Hieman hömelö Jake (Ullakko) asuu platonisesti Erikan (**Maria Uusikylä**) kanssa. He odottavat vankilasta vapautuvaa kaveriaan Tonia (**Olli Similä**). Mukaan lähtee aikoinaan koulukiusattu Pelle (**Jere Laukkanen**).

”Ei raha ole suurin ongelma elokuvien tekemisessä. Tarvitaan muutama innostunut ihminen”, Ullakko sanoo. Toki rahaakin tarvitaan, mutta Ullakko sanoo, ettei sitä ole edes laskettu. ”Kun esikoispitkä *Graffiti meissä* palkittiin Tanskassa, uskoimme saavamme rahaa säätiöstä tai jostain. Mutta emme saaneet, joten piti vain ruveta tekemään. Joitakin kymmeniä tuhansia euroja meni.”

Tekijäporukka on nuorta. Nuorin, apulaisohjaaja **Iiris Juutilainen** oli 14-vuotias lähtiessään mukaan hankkeeseen. ”Vaikeinta monelle on kuvausten ja muun elämän yhdistäminen. Minä opiskelen arkkitehtuuria ja teen videotöitä, joilla tätä kustannettiin. Kuvauspäiviä oli vuoden aikana satakunta. Olisi ollut kiva maksaa ihmisille palkkaa, mutta mitään muuta en tekisi toisin.”

Omakustanne-elokuvat pääsevät harvoin valkokankaalle, mutta Ullakon hanke saa tilaisuutensa oikeassa elokuvateatterissa. Tekijät eivät kuitenkaan tavoittele taivaita: ”Yli 10 000 katsojaa olisi tosi kova juttu, mutta luku jäänee muutamaan tuhanteen.”

Mitä meistä tuli on tyyliltään kohtalaisen fiksu draama, jossa on rikosjännärin aineksia. Se ei ole kauhua tai toimintaa, toisin kuin monien filmihullujen harrastetuotokset. Jo lapsena Ullakkoa kiinnosti elokuvien tekeminen enemmän kuin niiden katsominen. ”En katso vieläkään kovin paljon elokuvia. Pidän sellaisista, joissa on paljon henkilöitä. Tässä luokkakokous on kätevä keino koota yhteen eri tarinoita.”

Vaikka Ullakko mainitsee elokuvansa esikuviksi kuuluisia ulkomaisia ohjaajia, puhutaan hänen elokuvissaan suomea. ”Minua ei kiinnosta lähteä mihinkään Suomesta. En ymmärrä, miksi minun pitäisi tehdä englanninkielisiä elokuvia.”

Harri Römpötti, *Helsingin Sanomat*, 11. joulukuuta 2009

TEKSTI B

Kolumni

Rakel Liekki

Kirjoittaja on jonottamista ihaileva kuvataiteilija ja median sekatyöläinen.

[– 17 –]

Korttelin ympäri kiemurteleva jono makuupusseihin kääriytyneitä teinejä ei ole Helsingissä harvinaisuus. Ilmiö on levinnyt pääkaupunkiseudun ulkopuolellekin. Kyse ei ole asuntopulasta, eivätkä nuoret ole vähäosaisia. He jonottavat huvikseen.

5 Useimmiten jonotuksen syy on suosikkiartistin keikka. Jonottaminen ei kuitenkaan rajoitu vain ulkomaalaisten suurten nimien live-esiintymisiin, vaan myös pienemmät kotimaiset bändit keräävät jonoja. Toisinaan saatetaan jonottaa jopa kirjaa.

Jonottamisesta on muodostunut nuorille sosiaalinen tapahtuma, jossa satoja samanhenkisiä nuoria kerääntyy yhteen. Ei ole harvinaista jonottaa yön yli, jotkut jonottavat jopa useita päiviä.

10 Jonottaminen on siis harrastus, eräänlainen nykyteiniä vastine telttailulle. Moni aikuinen saattaa pitää moista kadulla lorvailua paheksuttavana. Minä näen asian toisin.

Minä ihailen nykynuoria. He ovat onnistuneet kääntämään aikuisten kammoaman jonottamisen hauskaksi elämykseksi, jota tehdään vapaaehtoisesti. Tätä minä kutsuisin positiivisen ajattelun riemuvoitoksi.

15 Jonottaminen on mullistava vapaa-ajanviettomuoto, kun ottaa huomioon sen, että yhteinen kaupunkitila on enää harvoin kaupunkilaisten hallinnassa. Vaikka moni ajattelee, että kaupungin tulisi olla demokraattinen kohtaupaikka, useimmiten se kuitenkin on klininen tuotannon ja kulutuksen kehä.

20 Kaupunkien keskustoissa lähes kaikki ilmaisu, josta ei ole maksettu mainospaikkaa, on kiellettyä. Esimerkiksi omaehtoinen kansalaisista lähtevä katutaide nähdään helposti laittomana töhrynä. Virkeään kaupunkiin kuuluisi asukkaiden yhteisöllinen vuorovaikutus, joka mielestäni saisi näkyä myös yhteisiin pintoihin syntyvänä katutaiteena.

25 Me aikuiset olemme [– X –] unohtaneet, että kaupunki on meidän eikä vain markkinamiesten. Olemme kyseenalaistamatta hyväksyneet, ettei meillä [– 13 –] ole sananvaltaa siihen, miltä kaupunkimme näyttävät. Nиеlemme myös sen, että vain harvat oleskelun muodot ovat kaupungissa ilmaisia. Me jopa kävelemme nopeasti, koska kaupungissa [– 14 –] kuuluu tehdä niin. Emme pysähdy, maleksi tai istu maahan, koska se saattaisi herättää huomiota. [– 15 –] surullista.

Jatkossa minä haluan ottaa oppia jonottavista nuorista ja tehdä kaupungista kotini. Aion kävellä hitaasti, pysähtyä ilman näkyvää syytä, ja kesällä syön jäätelötötterön kadulla istuen. Enkä välitä yhtään jos joku katsoo pitkään, sillä eivät esikuvanikaan häpeile. He ottavat kaupunkitilan haltuunsa.

Savon Sanomat, 2. huhtikuuta 2009

TEKSTI C

Luovutettu veri voi pelastaa hengen. Joka arkipäivä Suomessa tarvitaan 1000 verenluovuttajan apua.

Kuka saa luovuttaa verta?

- Verta voi luovuttaa terve 18–65-vuotias henkilö, joka painaa vähintään 50 kg.
- 5 Veripalvelun tehtävänä on huolehtia niin verenluovuttajan kuin verivalmisteita saavan potilaankin turvallisuudesta. Siksi verenluovuttajalle tehdään terveydentilakysely, johon tulee vastata huolellisesti ja rehellisesti. Verenluovuttajan on todistettava henkilöllisyytensä kuvallisella Suomen viranomaisen myöntämällä henkilöllisyystodistuksella, esimerkiksi ajokortilla, passilla tai poliisin myöntämällä
- 10 kuvallisella henkilökortilla.

Miksi luovutettua verta tarvitaan?

- Suomessa luovutetulla verellä autetaan vuosittain noin 50 000 potilasta. Yhdestä luovutetusta veripussista saa avun useampi potilas, sillä luovutettu veri jaetaan osiin punasoluiksi, verihiutaleiksi ja plasmaksi. Verenluovutus on helppo tapa auttaa
- 15 lähimmäistä. Uusia verenluovuttajia tarvitaan jatkuvasti, jotta verivalmisteita riittää potilaiden hoitoon myös tulevaisuudessa.

[– 21 –]

- Verta voi luovuttaa Veripalvelun kiinteissä toimipisteissä 16 paikkakunnalla sekä liikkuvan veripalvelun tilaisuuksissa ympäri maata. Liikkuva veripalvelu järjestää
- 20 vuosittain yli 1000 verenluovutustilaisuutta eri paikkakunnilla sekä myös oppilaitoksissa ja varuskunnissa.

[– 22 –]

- Verenluovutus on terveelle henkilölle turvallista, ja se harvoin aiheuttaa mitään haittaa. Ensikertalainen saattaa jännittää neulan pistämistä. Jännitys vaihtuu
- 25 yleensä pian helpotukseksi, kun huomaa kuinka helppoa ja vaivatonta verenluovutus on. Verta luovutetaan makuu- tai puolimakuuasennossa. Veripussi, jonka tilavuus on 450 ml, täyttyy nopeasti eli 5–10 minuutissa. Luovutuksen jälkeen kannattaa makuilla vielä 5–10 minuuttia ja kahvitella rauhassa. Verenluovutuksessa menetetty nestemäärä korvautuu noin vuorokauden aikana, kunhan muistaa juoda tavallista
- 30 enemmän. Liikuntaa ja saunomista kannattaa välttää verenluovutuspäivänä, jotta nestevaje korvautuu mahdollisimman nopeasti.

[– 23 –]

- Suomessa verenluovutus on aina perustunut vapaaehtoisuuteen ja maksuttomuuteen. Nämä periaatteet toimivat hyvin vielä nykypäivänäkin, ja verenluovuttaminen on yhä tärkeä auttamisen muoto. Auttamisesta saa hyvän mielen. Verenluovuttamisesta ei makseta palkkiota, mutta Veripalvelu tarjoaa verenluovutuksen jälkeen kahvia, voileipää ja muita virvokkeita. Rauhallinen kahvihetki on hyväksi verenluovuttajan hyvinvoinnille ja auttaa esimerkiksi nestevajeen palauttamisessa.

[– X –]

- 40 Moni verenluovuttaja on tullut ensimmäistä kertaa verenluovutukseen kaverin kanssa. Kaverin esimerkki ja tuki on paras kannustin verenluovutukseen ja kimpassa verenluovutuskin on haus Kempaa. Kerro kaverillesi mitä verenluovutuksessa tapahtuu ja miten verta luovuttamalla voi ihan konkreettisesti auttaa ja pelastaa ihmishenkiä. Pyydä kaverisi vaikka mukaan tutustumaan verenluovutukseen, mutta
- 45 välttä tuputtamista ja pakottamisen tunnetta. On tärkeää, että jokainen päättää itse halustaan tulla verenluovuttajaksi. Kannustaa voivat toki kaikki!

Auta ja luovuta verta jo tänään!

<http://www.lukio.fi/hyvaaverta>, 27. helmikuuta 2010

TEKSTI D

Draama iskee iholle

Liikenneturva ja Terveys ry pyrkivät vaikuttamaan nuorten tunnemuistiin uusin keinoin. Draamamuotoisen liikennekasvatuksen tehtävä on koskettaa ja sitä kautta valistaa.

Etelä-Pohjanmaan oppilaitoksissa liikenneturvallisuutta parannetaan draaman avulla. Koulukiertueen toivotaan purevan nuorten rattijuopumuksiin ja kaahailuihin. Liikenneturvan yhteyspäällikkö **Heli Lintamo** uskoo nuorten turvallisuusmyönteisten asenteiden vahvistuvan, kun kokemukset tulevat iholle. Hän toivoo koettujen esimerkkien jättävän muistijäljen, joka puskee pintaan nuoren jouduttua tilanteisiin, joissa uhkaavat yhdistyä autoilu ja alkoholi.

Tänä syksynä 1500 eteläpohjalaista opiskelijaa on pysähtynyt Draaman keinoin liikenteessä -elämysrasteilla. Reitin jokaisella pysäkillä käydään läpi Teemun ja Eetun tarinaa, joka valottaa nuorten tyypillisiä liikennekäyttäytymisen malleja. Radalla kohelletaan, keskustellaan, ryypätään ja ajaudutaan lopulta liikenneonnettomuuden kautta poliisi kuulusteluihin saakka.

Nuoret seuraavat rasteilla kokeneiden harrastajanäyttelijöiden **Eetu Kuoppalan** ja **Joonas Lammen** esittämää tarinaa. Draamaosiot on suunnitellut ja ohjannut Seinäjoen kaupunginteatterin näyttelijä-ohjaaja **Eija-Irmeli Lahti**. Yksi draamapätkistä tulee videolta. Terveys ry:n aluekoordinaattorin **Liisa Viitasen** mukaan perinteiset liikennevalistusluennot eivät kosketa tämän päivän nuorta. Parempi tie ovat omakohtaiset kokemukset ja tositarinat. Draamakiertuekouluihin on tulossa myös liikenneonnettomuudessa vammautunut nuori mies kertomaan kaahailustaan ja sen seuraamuksista.

Poliisirastilla yleisöllä on mahdollisuus kysellä poliisi **Harri Kivikoskelta** mieleen tulevia kysymyksiä. Kivikoski toivoo nuorten muistavan kaahailun seuraukset. Kuljettaja ottaa vastuun kanssamatkustajistaan ja tiellä liikkujista, mutta vastuu on myös matkustajilla. Kaahailuun yllyttäminen tuo tuomion.

Suomessa liikenneonnettomuuksista kolmanneksessa alkoholi on osallisena. Nuorten kuolemiin ja loukkaantumisiin johtaneet onnettomuudet ovat lisääntyneet vuosi vuodelta. Vuonna 2008 menehtyi liikenteessä 50 nuorta.

Järjestäjien mukaan nuoret kiertävät elämysradan usein vakavina. Viimeisellä palausterastilla päivystävä Liisa Viitanen kertoo, että jokaisessa ryhmässä on muutamia, jotka tietävät kaverin ajaneen humalassa tai ovat joutuneet estämään kaveriaan menemästä autonrattiin. – Ryhmissä on aina myös niitä, jotka tunnustavat pelänneensä kaaharin kyydissä.

Elämysradan kiertävät opiskelijat vastaavat myös nettikyselyyn, jonka perusteella Liikenneturva ja Terveys ry ratkaisevat, laajennetaanko kiertoa. Tähän mennessä monet ovat pitäneet elämysrataa tarpeellisenä ja koskettavana, mutta joissakin papereissa on ehdotettu rajumpiakin keinoja: onnettomuusauton romun, veren ja vainajien kuvien näyttämistä. Viitasen mukaan härskiys on lisääntynyt maantiellä. Onnettomuuspaikoilla otetaan kuvia kännykkäkameralla.

Minna Hiironen, *Opettaja*, helmikuu 2010